

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Медична психологія»

_____ Рустам ІСАКОВ

« ____ » _____ 20__ року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради міжнародного
факультету

_____ Лілія БУРЯ

Протокол від _____ 20__ №__

СИЛАБУС

Латинська мова та медична термінологія
обов'язкова навчальна дисципліна

рівень вищої освіти

галузь знань

спеціальність

кваліфікація освітня

кваліфікація професійна

освітньо-професійна програма

форма навчання

курс і семестр вивчення навчальної
дисципліни

другий (магістерський) рівень вищої
освіти

22 «Охорона здоров'я»

225 «Медична психологія»

магістр медичної психології

лікар-психолог

«Медична психологія»

денна

II курс, III семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри

іноземних мов з латинською мовою

та медичною термінологією

Зав. кафедри _____ Олена БЄЛЯЄВА

Протокол від _____ 20__ №__

Полтава – 2024

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Беляєва Олена Миколаївна, к.пед.н., доцент Сологор Ірина Миколаївна, к.філол.н., доцент Гончарова Євгенія Євгеніївна, к.пед.н. Роженко Інеса Віталіївна Таран Зінаїда Михайлівна
Профайли викладачів	https://foreign-lang.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	+ 38 0532 608 704
Е-mail:	Беляєва Олена Миколаївна o.bieliaieva@pdmu.edu.ua Сологор Ірина Миколаївна i.solohor@pdmu.edu.ua Гончарова Євгенія Євгеніївна ye.honcharova@pdmu.edu.ua Роженко Інеса Віталіївна i.rozhenko@pdmu.edu.ua Таран Зінаїда Михайлівна z.taran@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://foreign-lang.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3 / 90, із них:

Лекції (год.) – програмою не передбачені

Практичні (год.) – 48

Самостійна робота (год.) – 42

Вид контролю – ПМК

Політика навчальної дисципліни

Загальні засади, на яких ґрунтується політика вивчення основ латинської мови з медичною термінологією: дотримання суб'єктами освітнього процесу (здобувачами освіти й науково-педагогічними працівниками) правил академічної доброчесності, які передбачають свідому відмову будь-яких форм академічного плагіату, об'єктивне оцінювання результатів навчання, обов'язкове посилення на джерела інформації тощо, що викладені в Кодексі академічної доброчесності

Полтавського державного медичного університету (<https://u.to/bYEsHQ>); залучення здобувачів освіти до академічної культури й наукової роботи; формування рівня теоретичних знань, умінь, практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності; збереження та популяризація загальнолюдських, національних і професійних цінностей; ознайомлення здобувачів освіти з основами медичної етики й деонтології; пропагування здорового способу життя; створення умов для підтримання суб'єктами освітнього процесу позитивного іміджу та ділової репутації ПДМУ у вітчизняному й зарубіжному освітньо-науковому просторі; створення умов для реалізації мовних, інтелектуальних і когнітивних здібностей здобувачів освіти; формування гуманістичного світогляду, толерантності, мультикультурності.

Конкретні вимоги: неприпустимість пропусків і запізнь без поважної причини; активна участь здобувачів освіти на практичних заняттях; систематичне виконання всіх видів завдань, передбачених робочою навчальною програмою з латинської мови та медичної термінології; заборона користуватися девайсами, крім випадків, коли на занятті застосовуються інтерактивні програми Kahoot чи Quizlet. **Система заохочень:** здобувачі освіти – учасники наукового гуртка, які демонструють високі особисті наукові досягнення, можуть претендувати на отримання автоматом найвищого балу за ПМК з латинської мови та медичної термінології.

Політика у сфері оцінювання всіх видів навчальних досягнень здобувачів освіти ґрунтується на принципах прозорості, об'єктивності й відкритості. Кафедра дотримується неухильного курсу щодо студентоцентрованого навчання, практичної реалізації принципів індивідуалізації і диференціації в навчанні, а також викорінення будь-яких проявів суб'єктивізму й заангажованості щодо оцінювання. Загальні положення політики викладені в нормативних документах за посиланням (<https://u.to/cr0fHA>).

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що відповідають програмним результатам навчання обов'язкової навчальної дисципліни або її розділу, теми (тем), які передбачені робочою програмою (силабусом) даної навчальної дисципліни підлягають визнанню відповідно до положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті (<https://u.to/cr0fHA>).

З огляду на те, що освітній процес 2024-2025 н.р. відбувається в умовах воєнного стану, уведеного Указом Президента України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, здобувачі освіти й науково-педагогічні працівники зобов'язані дотримуватися правил, спрямованих на збереження життя та здоров'я учасників освітнього процесу. Зокрема, у разі надходження сповіщення про повітряну тривогу чи загрозу ракетного удару студенти на чолі з викладачем повинні організовано прослідувати до споруд цивільного захисту та перебувати в них до отримання сповіщення про відбій тривоги. Під час повітряної тривоги категорично заборонено перебувати в приміщеннях чи коридорах кафедри, а також покидати захисні приміщення до отримання команди "відбій повітряної тривоги". Освітній процес може продовжуватися в укритті, а після отримання сповіщення про відбій повітряної

тривоги здобувачі освіти й викладачі повинні повернутися до навчальних аудиторій, якщо за розкладом заняття ще не закінчилося.

Опис навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» є латинська фонетика, фахова лексика і термінологія, елементи латинської граматики і словотворення в обсязі, необхідному для використання греко-латинських термінів, скорочень і кліше в усному й писемному фаховому мовленні. Навчальна дисципліна вивчається здобувачами освіти першого року навчання протягом першого семестру.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити

Для успішного засвоєння навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» здобувач освіти повинен володіти обсягом теоретичних знань і понять із фонетики й графіки, морфології, синтаксису, лексикології, фразеології, словотвору української (іншої рідної) та іноземної мов, передбачених Державним стандартом базової і повної середньої освіти: алфавіт, літера, звук (голосний, приголосний), диграф, дифтонг, складоподіл, наголос, частини мови, морфологічні ознаки частин мови, функції у словосполученні (реченні), типи синтаксичного зв'язку в словосполученні, прямий додаток, непрямий додаток, способи словотворення (афіксальний (суфіксальний, префіксальний, суфіксально-префіксальний), значення інтернаціональних суфіксів і префіксів, словоскладання, основоскладання, конверсія).

Постреквізити

Латинська мова та медична термінологія слугує прикладною навчальною дисципліною для навчальних дисциплін циклу загальної («Медична і біологічна фізика», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Медична біологія», «Анатомія людини», «Гістологія, цитологія та ембріологія», «Біологічна та біоорганічна хімія», «Фізіологія») і професійної підготовки («Патофізіологія», «Патоморфологія», «Фармакологія»).

Мета й завдання навчальної дисципліни:

- мета оволодіння навчальною дисципліною «Латинська мова та медична термінологія» полягає в засвоєнні базової лексики та фахової термінології, а також елементів нормативної граматики латинської мови, необхідних для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», які навчаються за спеціальністю 225 «Медична психологія», здобувають освітню кваліфікацію «магістр медичної психології». Кінцевою метою є розуміння змісту греко-латинських анатомічних, фармацевтичних і клінічних термінів, мовних і мовленнєвих кліше та їх використання в практичній діяльності медичного психолога;

- основні завдання вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» є засвоєння обсягу знань з фонетики, орфографії, морфології, синтаксису, термінологічного словотворення латинської мови та формування на цій основі базових лінгвопрофесійних умінь і навичок, необхідних для виконання навчальних, квазіпрофесійних і професійних завдань.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна

Обов'язкова навчальна дисципліна «Латинська мова та медична термінологія» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

- **інтегральної:** здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі, дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини; здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

- **загальних:**

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

- **спеціальних (фахових, предметних):**

СК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

СК 16. Здатність до ведення медичної документації, у тому числі електронних форм.

СК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, несення відповідальності за достовірність отриманих наукових результатів.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Неси відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
- ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
- ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
- ПРН 21. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
- ПРН 22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне

- забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
- ПРН 25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

Результати навчання:

Навчальна дисципліна «Латинська мова та медична термінологія» передбачає формування у здобувачів освіти комплексу знань, умінь і навичок, необхідних для успішного вирішення навчальних, квазіпрофесійних і професійних завдань.

Здобувачі повинні засвоїти (знати):

- основні етапи розвитку латинської мови;
- загальні відомості про латинський іменник;
- загальні відомості про латинський прикметник;
- загальні відомості про латинське дієслово;
- загальні відомості про латинський прислівник, займенник, числівник;
- загальні відомості про латинський синтаксис;
- загальні відомості про термінологічний словотвір термінологічного словотворення;
- поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією;
- інформативні словотворчі елементи в назвах препаратів;
- найуживаніші латинські і грецькі префікси;
- грецькі дублети латинських іменників – назв частин тіла й органів;
- грецькі дублети латинських іменників – назв тканин, біологічних рідин, секретів;
- кінцеві терміноелементи, які позначають хірургічні втручання;
- кінцеві терміноелементи, які позначають нормальні функціональні й патологічні стани та процеси;
- кінцеві терміноелементи, які позначають методи діагностики й лікування.

Здобувачі повинні вміти:

використовувати греко-латинські анатомічні, фармацевтичні й клінічних терміни, мовних і мовленнєвих кліше в навчальній, квазіпрофесійній і професійній діяльності медичного психолога.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції – програмою не передбачені

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті – програмою не передбачені

Тематичний план практичних занять за Модулем 1 «Основи латинської мови з медичною термінологією»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 «Латинська мова та медична термінологія»		
1	Вступ. Алфавіт. Вимова голосних, приголосних, буквосполучень. Уживання великої літери.	2
2	Нумерація складів. Складоподіл. Довгота і короткість голосних. Наголос.	2
3	Поняття «науковий термін». Загальні відомості про латинський іменник. Форма запису іменників. Роль називного й родового відмінків у побудові термінів. Безприйменникове керування	2
4	Загальні відомості про прикметник. Синтаксична конструкція «узгоджене означення». Прикметники з недостатніми ступенями порівняння, які вказують на положення органів і напрямки частин тіла. Особливості вживання прикметників «великий» і «малий» у термінології.	2
5	Компонентний склад термінологічних одиниць. Порядок слів у кількаслівних анатомічних термінах.	2
6	I відміна іменників. Загальне поняття про латинський прийменник. Прийменники, які керують Acc. та Abl.	2
7	Система латинського дієслова. Граматичні категорії. Словникова форма. Теперішній час дійсного способу.	2
8	II відміна іменників. Винятки з правила про рід. Правило середнього роду. Поширені у фаховому мовленні медичного працівника загальні терміни, аббревіатури й сталі вислови.	2
9	Системне вивчення прикметників I групи. Пасивні дієприкметники минулого часу в анатомічній термінології. Узгодження прикметників першої групи та пасивних дієприкметників минулого часу з іменниками.	2
10	Загальна характеристика III відміни іменників. Типи відмінювання. Особливості відмінкових закінчень голосного й мішаного типів.	2
11	Системне вивчення прикметників III відміни. Активні дієприкметники теперішнього часу в анатомічній термінології. Узгодження прикметників III відміни й активних дієприкметників теперішнього часу з іменниками.	2
12	Ступені порівняння прикметників у медичній термінології. Використання прикметників грецького походження в анатомічній термінології.	2
13	Закінчення іменників чоловічого роду III відміни в Nom. sing. і варіанти цих закінчень у Gen. sing. Винятки з правила про рід.	2
14	Закінчення іменників жіночого роду III відміни в Nom. sing. і варіанти цих закінчень у Gen. sing. Винятки з правила про рід.	2
15	Закінчення іменників середнього роду III відміни в Nom. sing. і варіанти цих закінчень у Gen. sing. Винятки з правила про рід. Професійні медичні вислови.	2
16	Особливості відмінювання іменників грецького походження на «-sis», а також латинських іменників на кшталт febris. Особливості відмінювання деяких іменників середнього роду на «-ma» etc. Іменник vas, vasis n.	2
17	IV та V відміни іменників. Винятки з правила про рід. Поширені у фаховому мовленні медичного працівника загальні терміни і професійні вирази.	2

18	Префіксація. Найуживаніші латинські і грецькі префікси. Латинські та грецькі префікси числівникового походження.	2
19	Загальне поняття про рецепт. Структура рецепта. Правила оформлення латинської частини рецепта. Рецептурні кліше. Спеціальні позначення в рецепті. Виписування рецептів розгорнутим і стислим способом.	2
20	Загальні відомості про клінічну термінологію. Структура однослівних і багатослівних клінічних термінів. Загальне поняття про діагноз. Поширені скорочення, які використовуються при оформленні клінічних діагнозів.	2
21	Поширені грецькі дублети латинських іменників I-V відмін. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів.	2
22	Грецькі дублети прикметників 1 та 2 груп. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів.	2
23	Утворення термінів-назв хвороб запального, незапального й пухлинного характеру. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів.	2
24	Підсумковий модульний контроль	2
РАЗОМ		48

Самостійна робота

№ з/п	Зміст	К-сть годин
<i>Модуль 1 «Латинська мова та медична термінологія»</i>		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	23
2	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
3	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять:	4
3.1	Загальне поняття про хімічну номенклатуру.	3
3.2	Загальні відомості про номенклатуру лікарських засобів. Словотворчі елементи в назвах препаратів, які несуть інформацію анатомічного або фізіологічного характеру. Словотворчі елементи в назвах препаратів, які вказують на фармакологічну дію лікарського засобу.	3
3.3	Характеристика твердих, рідких і м'яких лікарських форм. Виписування рецептів на тверді, рідкі та м'які лікарські форми.	3
3.4	Найважливіші рецептурні скорочення. Виписування рецептів зі скороченнями.	3
3.5	Терміноелементи-омофони у клінічній термінології.	1
РАЗОМ		42

Індивідуальні завдання

1. Опрацювання літературних джерел, необхідних для виконання самостійних наукових досліджень і підготовка за їх результатами наукових публікацій і доповідей, створення презентацій.
2. Написання тез і матеріалів доповідей.
3. Робота зі словниками, довідниками, фаховою літературою.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів освіти до ПМК

1. Латинський алфавіт.
2. Класифікація звуків. Правила вимови голосних.
3. Диграфи і дифтонги, які слугують для позначення голосних звуків.
4. Особливості вимови приголосних.
5. Буквосполучення латинського і грецького походження.
6. Уживання прописної літери в медичній латині.
7. Складоподіл. Правила довготи й короткості. Довгі та короткі суфікси.
8. Наголос. Особливості наголосу в словах грецького походження.
9. Загальні відомості про науковий термін.
10. Морфологічні категорії іменників. Правило запису іменників у словник, односкладових іменників III відміни зокрема. Правило визначення основи іменників.
11. Синтаксична конструкція «неузгоджене означення». Способи перекладу українською мовою.
12. Морфологічні категорії прикметників. Правило визначення основи прикметників, у тому числі, прикметників з одним родовим закінченням.
13. Прикметники з недостатніми ступенями порівняння в анатомічній номенклатурі. Особливості вживання прикметників *maior*, *us* і *minor*, *us* в анатомічній термінології.
14. Синтаксична конструкція «узгоджене означення». Правило перекладу українською мовою.
15. Структура кількаслівних термінів з різними типами синтаксичного зв'язку
16. Характеристика I відміни. Відмінкові закінчення. Винятки з правила про рід.
17. Загальні відомості про прийменник. Найбільш уживані прийменники з *Acc.* і *Abl.* Уживання прийменників *in* і *sub*.
18. Характеристика II відміни. Відмінкові закінчення. Правило середнього роду. Винятки з правила про рід.
19. Іменники II грецької відміни.
20. Субстантивація.
21. Прикметники I групи. Пасивні дієприкметники минулого часу.
22. Характеристика іменників III відміни. Особливості словникової форми.
23. Характерні ознаки приголосного, голосного і мішаного типів іменників III відміни. Відмінкові закінчення кожного типу.
24. Закінчення іменників чоловічого роду III відміни в *Nom. sing.* і варіанти цих закінчень в *Gen. sing.* Найважливіші винятки з правила про рід. Граматична будова латинських назв м'язів за їхньою функцією. Моделі утворення і способи перекладу.

25. Закінчення іменників жіночого роду III відміни в Nom. sing. і варіанти цих закінчень в Gen. sing. Найважливіші винятки з правила про рід.
26. Закінчення іменників середнього роду III відміни в Nom. sing. і варіанти цих закінчень в Gen. sing. Винятки з правила про рід.
27. Особливості відмінювання грецьких іменників на “-sis” і латинських на кшталт febris.
28. Особливості відмінювання іменників середнього роду III відміни на -ma (на кшталт gramma, atis n)
29. Особливості відмінювання іменника vas, vasis n.
30. Прикметники III відміни.
31. Латинізовані прикметники грецького походження на -es та -os.
32. Активні дієприкметники теперішнього часу.
33. Ступені порівняння прикметників у медичній термінології: звичайний, вищий та найвищий ступені порівняння.
34. Прикметники, які утворюють ступені порівняння від суплетивних основ.
35. Прикметники з неповними ступенями порівняння в медичній термінології. Синтаксичні конструкції при ступенях порівняння прикметників.
36. Загальні відомості про латинський прислівник.
37. Морфологічні категорії латинського дієслова. Теперішній час дійсного способу. Дієслово «esse». Наказовий спосіб.
38. Латинський прислівник.
39. Латинський займенник.
40. Латинський числівник. Латинські та грецькі префікси числівникового походження.
41. Загальне поняття про латинський прийменник. Прийменники, які керують Acc. та Abl.
42. Префіксація. Відприйменникові префікси. Поширені латинські та грецькі префікси. Префікси числівникового походження.
43. Суфіксація. Характеристика поширених іменникових і прикметникових суфіксів.
44. Загальні відомості про номенклатуру лікарських засобів. Словотворчі елементи в назвах препаратів, які несуть інформацію анатомічного або фізіологічного характеру. Словотворчі елементи в назвах препаратів, які вказують на фармакологічну дію лікарського засобу. Поширені назви груп препаратів за фармакологічною дією.
45. Загальні відомості про клінічну термінологію. Структура однослівних клінічних термінів. Багатослівні клінічні терміни. Афіксальний словотвір у клінічній термінології.
46. Загальне поняття про діагноз. Вирази, які використовуються в оформленні клінічних діагнозів.
47. Поширені грецькі дублети латинських іменників I-V відмін. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів.
48. Грецькі дублети прикметників 1 та 2 груп. Переклад діагнозів / фрагментів діагнозів.
49. Терміноелементи омофони у клінічній термінології.
50. Латинські вислови, уживані в професійному медичному дискурсі.

51. Поширені латинські скорочення, прийняті в спеціальній англomовній літературі.

Перелік практичних навичок до ПМК

1. Читати латинською мовою відповідно до усталених у національній традиції норм.
2. Записувати у словниковій формі змінні частини мови.
3. Визначати:
 - основу змінних частин мови;
 - морфологічні категорії змінних частин мови.
4. Визначати спосіб утворення термінологічних одиниць.
5. Засвоїти 600 медичних термінів.
6. Перекладати терміни-композиції українською мовою, виокремлювати терміноелементи, пояснювати їхнє значення.
7. Засвоїти 600 лексико-фразеологічних одиниць на продуктивному рівні.
8. Використовувати латинські (латинізовані грецькі, гібридні, запозичені) галузеві терміни, номенклатурні найменування і клішовані форми у фаховому мовленні (усному й писемному).

Форма підсумкового контролю успішності навчання – ПМК

Система поточного та підсумкового оцінювання

На першому занятті з «Латинська мова та медична термінологія» викладач ознайомлює здобувачів освіти зі стандартизованими критеріями оцінювання їх навчальних досягнень відповідно до Положення про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (<https://u.to/cr0fHA>).

Оцінювання знань, умінь і навичок кожного здобувача освіти проводиться на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти (<https://u.to/cr0fHA>). Оцінка успішності за кожне заняття є інтегрованою, тобто, оцінюються всі види роботи здобувача вищої освіти – як при підготовці до заняття, так і під час заняття. Оцінка виставляється викладачем у «Журнал обліку відвідування та успішності» наприкінці заняття або після перевірки індивідуальних контрольних завдань (письмових робіт, розв'язування типових або ситуаційних задач і тестових завдань), але не пізніше 2 календарних днів після проведення заняття.

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового контролю, вирішення ситуаційних задач, письмового або програмного комп'ютерного тестування на практичних заняттях, дискусії, тощо.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою в багатобальну (максимум 120 балів) проводиться лише після останнього поточного заняття, яке передуює ПМК.

Конвертація проводиться за таким алгоритмом:

а) підраховується середня оцінка здобувачів освіти за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять за модуль (з точністю до сотих бала);

б) для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середня оцінка, отримана за традиційною 4-бальною шкалою, помножується на коефіцієнт 24.

в) середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі.

ПМК проводиться після засвоєння програми модуля. До складання ПМК допускаються здобувачі освіти, які відвідали всі практичні заняття (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку), виконали всі вимоги навчального плану та програми й набрали конвертовану суму балів не меншу за мінімальну – 72 бали.

Результат складання ПМК оцінюється в балах. Максимальна кількість балів за результатами складання ПМК становить 80 балів.

Максимальна кількість балів за модуль становить 200 балів (**120 б. – за поточну діяльність + 80 б. – за ПМК**).

Мінімальна кількість балів за результатами складання ПМК становить 50 балів, **мінімальна кількість балів за модуль становить 122 бали (72 б. – за поточну діяльність + 50 б. – за ПМК)**.

Здобувач вищої освіти має право на перескладання ПМК до закінчення вивчення відповідної дисципліни.

У разі незгоди здобувача освіти з отриманою на ПМК з латинської мови та медичної термінології оцінкою він має право на апеляцію відповідно до Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://u.to/cr0fHA>).

Здобувачі освіти, які за відповідний модуль мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0, звільняються від складання ПМК й отримують оцінку за ПМК автоматом згідно з балами, поданими в «Уніфікованій таблиці відповідності балів за поточну успішність балам за ПМК, екзамен і традиційній чотирибальній оцінці» (Додаток 1) поданій у Положенні про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (<https://u.to/cr0fHA>).

У разі, якщо здобувач освіти хоче покращити свій результат, він складає ПМК на загальних умовах.

Оцінка з навальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» виставляється у «Відомість успішності з дисципліни» і в залікову книжку здобувача освіти протягом двох робочих днів після складання підсумкового модульного контролю.

Методи навчання

1. Традиційні методи – вербальний (пояснення, бесіда), наочний (спостереження, демонстрація, ілюстрація), практичний (виконання вправ, лексичні диктанти).

2. Активні й інтерактивні методи навчання – проблемного викладу навчального матеріалу, flipped learning, blended learning, case study, brainstorming, групова дискусія, ділова гра, навчання в малих групах, евристична бесіда, дослідницькі методи, підготовка проєктів, портфоліо.

Форми та методи оцінювання

Усний контроль:

- індивідуальне опитування;
- фронтальне опитування;

Письмовий контроль:

- виконання контрольних письмових робіт (диктанти, відповіді на запитання, виконання вправ та індивідуальних завдань);
- виконання тестових завдань різного рівня складності;
- підсумковий модульний контроль.

Комбіноване опитування

Комп'ютерний контроль

Самоконтроль

Методичне забезпечення:

- матеріали для позанявцевого контролю знань, умінь і навичок здобувачів освіти;
- презентації;
- стенди, плакати, таблиці, схеми;
- інтерактивна програма «Nibelung».

Рекомендована література

I. Базова:

Беляєва О. М. Латинська мова з основами рецептури і клінічної термінології / О. М. Беляєва, І. М. Сологор. – [2-е вид., стер.]. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 256 с.

II. Допоміжна:

1. Латинська мова та основи медичної термінології: підручник / Л.Ю. Смольська, П.А. Содомора, Д.Г. Шега та ін. ; за ред. Л.Ю. Смольської. – [4-е вид.]. – К. : ВСВ «Медицина», 2019. – 472 с.
2. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т., Т.1 А-М / укладачі: О. М. Беляєва, В. М. Ждан, А. З. Цісик. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 344 с.
3. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т., Т.2 N-W / укладачі: О. М. Беляєва, В. М. Ждан, А. З. Цісик. – К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
4. Міжнародна анатомічна номенклатура: Український стандарт : навч. посіб. / І. І. Бобрик, В. Г. Ковешніков. – К. : Здоров'я, 2001. – 327 с.
5. Побічна дія ліків: навчальний посібник у 2 кн. / В.М. Бобирьов, М.М. Потяженко, О.М. Беляєва й ін.; за заг. ред. В.М. Бобирьова, М.М. Потяженка. Вінниця: Вид-во «Нова книга», 2020. Кн. 1. – 352 с.
6. Беляєва О. М. Латинсько-український тлумачний словник клінічних термінів / О. М. Беляєва. – К. : ВСВ «Медицина», 2016. – 224 с.
7. Черкасов В. Г. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) / Черкасов В. Г., Бобрик І. І., Гумінський Ю. Й., Ковальчук О. І. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 392 с.

Інформаційні ресурси

<http://la.raycui.com/alphabet.html>

<https://www.mustgo.com/worldlanguages/latin/>

<https://www.homeofbob.com/health/wordRootsAndAnatomy.html>

<https://thepharmapedia.com/latin-term-and-abbreviation-commonly-used-in-prescription-writing/pharmacy-notes/>

<https://erenow.org/common/the-greek-and-latin-roots-of-english/12.php>

<https://andrewdunning.ca/latin-greek-scientific-terminology/vocabulary/latin/>

<https://www.drugs.com/article/prescription-abbreviations.html>

<https://openmd.com/dictionary/word-parts/a>

<https://www.ucl.ac.uk/lapt/medterms.htm>

<https://aclanganatomy.com/glossary.aspx>

Розробники: завідувач кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент Олена Беляєва, доцент закладу вищої освіти, кандидат філологічних наук, доцент Ірина Сологор